

Bars and Office Parties

BMP Night Seder
Contemporary Halakha
R' Shmuel Leshner

Part I: Drinking with Nochrin: Shechar Shel Einam Yehudim

(1) תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף לא עמוד ב

אתמר: מפני מה אסרו שכר של עובדי כוכבים? רמי בר חמא אמר רבי יצחק: משום חתנות, רב נחמן אמר: משום גילוי. אגילוי דמאי? אילימא גילוי דנזייתא, אנן נמי מגלינן! ואלא דחביתא, אנן נמי מגלינן! לא צריכא, באתרא דמצלו מיא. אלא מעתה, ישנתשתי, דא"ר: ישן - מותר, אין מניחו ליישן; החמיץ - מותר, אין מניחו להחמיץ! גזירה ישן אטו חדש. רב פפא מפיקין ליה לאבבא דחנותא ושתי, רב אחאי מייתו ליה לביתיה ושתי, ותרוייהו משום חתנות, רב אחאי עביד הרחקה יתירא.

(2) רש"י שם

משום חתנות - שלא ירגיל לעשות משתאות אצל עובד כוכבים ויתן עיניו בבתו.

(3) תוספות מסכת עבודה זרה דף לא עמוד ב

מפני מה אסרו שכר כו' - איסור שכר לא מצינו לא במשנה ולא בברייתא ושמא בימי האמוראים אסרוהו.

(4) תורת הבית הארוך בית ה שער א

שכר של עו"ג אסור הרחקה יתירה נהגו בו משום חתנות ולפיכך אינו אוסר אלא בשתיה כשלקות שלהן וקל מפי משלקות ופת שלהן דהנהו אסורין אפילו בביתו של ישראל ושכר אינו אסור אלא דוקא בביתו ממש של עו"ג הא לביתו של ישראל מותר.

(5) שולחן ערוך יורה דעה הלכות מאכלי עובדי כוכבים סימן קיא

סעיף א

כל שכר של כותים, אחד שכר של תמרים או של תאנים או של שעורים או של תבואה או של דבש, אסור משום חתנות. ואינו אסור אלא במקום מכירתו, אבל אם הביא השכר לביתו ושותהו שם, מותר, שעיקר הגזרה שמא יסעוד אצלו. ולא אסרו אלא כשקובע עצמו לשתות כדרך שאדם קובע בשתיה, אבל אם נכנס בבית העובד כוכבים ושתה דרך עראי באקראי, מותר. וכן מי שלן בבית העובד כוכבים, חשוב כביתו, ומותר לשלוח בעיר לקנות שכר מהעובד כוכבים.

6) תוספות מסכת עבודה זרה דף לא עמוד ב

ותרוייהו משום חתנות רב אחא עביד הרחקה יתירתא - ומ"מ שניהן לא היו שותין בבית העובד כוכבים וא"כ צריך לזהר שלא לשתות שכר בבית העובד כוכבים דהא רב פפא ורב אחא שהיו בתראי לא היו שותין ומיהו המתאכסן בבית העובד כוכבים יכול להיות שמותר לשלוח בעיר לקנות שכר מן העובדי כוכבים דהוי כמו בביתו של ישראל ואף אם העובד כוכבים אכסנאי שלו נותן לו משלו (ושותה) משום איבה דלא אסרו משום חתנות אלא לקבוע שתיה בחנות או ברגילות לשתות בבית העובדי כוכבים אבל אקראי בעלמא שרי ובכלל דין שכר בין שכר שלתמרים בין של תבואה ואין לאסור של תבואה משום בשולי עובדי כוכבים כמו סלקא ודייסא דאע"ג דלא חזי לכוס כשהוא חי דס"ל כאידך לישנא דרב דאמר כל שאינו עולה על שלחן מלכים אין בו משום בשולי עובדי כוכבים ואשכחנא ר' יוחנן סבר לקמן פרק רבי ישמעאל (דף נט.) כוותיהו בפרק החולץ (יבמות דף מו.) ועוד יש טעם אחר להתיר השכר דאין בו משום בישולי עובדי כוכבים דכי היכי דהתבואה בטלה לגבי המים לענין ברכת שהכל נהיה בדברו ה"נ היא בטלה לענין איסור בישול.

7) פסקי רי"ד מסכת עבודה זרה גמרא דף לא עמוד ב

איתמר מפני מה אסרו שכר שלגוים, רמי בר חמא אמ' ר' יצחק משום חתנות, פי' שלא יהא רגיל לעשות משתאות בבית הגוי ויתן עיניו בבתו. רבפפא מפקין ליה אבבא דחנותא ושתי, רב אחאי מיייתו ליה לבייתיה ושתי, ותרוייהו משום חתנות, מיהו רב אחאי עביד הרחיקא יתירא, פי' ואינודומה חתנות דשכר לחתנות דבישולי גוים שהן אסורין בכל מקום, דבישולי גוים מפני שיודע לבשל יפה יהיה להוט להימשך אחריו ויקח את בתו, ואפי' אם תיקן ובישל גוי תבשילו בביתו אסרו אותו, אבל השכר לא בעבור תיקון נאסר, שהכל יודעין להטיל שכר, ולא נאסר אלא שלא ישתכר בביתו שלגוי, אבל אם הביאו בביתו מותר
(8) פתחי תשובה יורה דעה סימן קיז

(א) מכירתו עבה"ט של הרב מהרי"ט ז"ל מ"ש דמי שהיה מיקל בשכר ה"ה דמותר לשתות קאווי"י כו' והוא מדברי הפר"ח סק"ו ועיין (בתשובת אא"ו פנים מאירות ח"ב סי' ס"ב) שחלק עליו דאף בשכר לא היה עיקר הטעם משום דהתבואה בטילה אלא עיקר הטעם היה דשכר שלהם לא היה עולה על שולחן מלכים או כמ"ש הב"ח דלא שייך בי' חתנות כולי האי דלא מזמני עלייהו וליכא קריבא דעתא כולי האי אבל בקאווי"י עינינו רואות שעולה על שלחן מלכים ומזמני עלייהו לכן ראוי לבעל נפש שלא לשתות קאווי"י או טיי"א מעובד כוכבים ע"ש ועיין (בשאלת יעב"ץ ח"ב סי' קמ"ב) (וקמ"ג) מזה ועמש"ל סי' קכ"ב סק"ד בשם נו"ב:

9) שולחן ערוך יורה דעה הלכות מאכלי עובדי כוכבים סימן קיא

הגה: ויש מתירין בשכר של דבש ותבואה (מרדכי בשם תוספות והרבה מן האחרונים ואגודה פא"מ ואו"ה כלל מ"ג ד"ו וסמ"ק דף קי"ג), וכן נוהגין להקל במדינות אלו.

10) בית יוסף יורה דעה סימן קיד

תב בשם אבי העזרי (ראבי"ה ע"ז סי' אלף ס) משום ספר הישר (חלק החידושים סי' תשכז) דשכר שלנו אין בו משום חתנות ונראה שטעמו מפני שסובר דכיון דלא אשכחן שיאסר השכר אלא מההיא דרב פפא ורב אחאי אין לאסור אלא כמין שכר שלהם שהיה של תמרים אבל לא של שעורים או של מינים אחרים אבל התוספות והפוסקים חלוקים עליו כמו שנתבאר